

Protokół
kontroli kompleksowej przeprowadzonej
w Urzędzie Miasta w Ostrowcu Świętokrzyskim

I. Oznaczenie jednostki podlegającej kontroli

Urząd Miasta Ostrowiec Świętokrzyski ul. Jana Głogowskiego 3/5 Ostrowiec Świętokrzyski 27-400, tel.: +48 41 26 72 115, fax +48 41 26 72 110, NIP: 661-21-02-568, REGON: 000516100. Prezydentem Miasta jest Pan Jarosław Górczyński.

II. Imię i nazwisko, stanowisko służbowe inspektorów oraz numer i data upoważnienia do przeprowadzenia kontroli

Kontrolę przeprowadził zespół pracowników Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach w składzie: Sławomir Ciaś – starszy inspektor wojewódzki w Wieloosobowym Stanowisku ds. Informatyzacji i Spraw Społecznych; Anna Korcipa – inspektor wojewódzki w Wieloosobowym Stanowisku ds. Informatyzacji i Spraw Społecznych (koordynator kontroli).

Kontrolę przeprowadzono na podstawie pisemnych, imiennych upoważnień do kontroli numer odpowiednio 762/2016, 763/2016 z dnia 19 września 2016 r.

III. Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych

Kontrolę przeprowadzono w dniu 20 września 2016 r. Dokonano wpisu do *Książki kontroli Urzędu Miasta* pod pozycją nr 5/2016.

IV. Określenie przedmiotu i zakresu kontroli oraz okresu objętego kontrolą:

Przedmiotem kontroli była realizacja przez samorząd gminny zadań własnych w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie wynikających z art. 6 ust. 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. 2015, poz.1390) tj.:

1. Sposób opracowania, przyjęcia i realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie;
2. Prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności poprzez działania edukacyjne w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie;
3. Sposób zapewnienia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia;
4. Sposób utworzenia i działania zespołu interdyscyplinarnego.

Okres objęty kontrolą: od 1 stycznia 2015 roku do dnia kontroli.

V. Opis stwierdzonego w wyniku kontroli stanu faktycznego, w tym ujawnionych nieprawidłowości oraz ich zakresu i skutków:

Ad. 1 Sposób opracowania, przyjęcia i realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie

Miasto Ostrowiec Świętokrzyski przyjęło program przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2015-2021 na mocy uchwały Nr XXII/137/2015 Rady Miasta z dnia 27 listopada 2015 roku [zał. 1]. Uchwała została przyjęta na podstawie adekwatnych przepisów prawa i nie budzi zastrzeżeń zespołu kontrolującego. Program stanowiący załącznik do w/w aktu zawiera wstęp, wskazuje adresatów działań, partnerów programu, podstawy prawne jego realizacji, opis form przemocy, diagnozę zjawiska uwzględniającą statystyki policji, prokuratury, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, oraz aktywność służb i instytucji w zakresie wszczynania procedury Niebieskie Karty. W Programie określono również cel główny, cele szczegółowe, kierunki działań, podmioty odpowiedzialne za ich realizację, ilościowe wskaźniki oceny realizacji Programu, narzędzia monitorowania Programu oraz źródła finansowania.

Za cel główny przyjęto: *zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ograniczenie zjawiska przemocy w rodzinie oraz skutków jej stosowania.*

Wśród celów szczegółowych wskazano:

- ✓ Podnoszenie świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy w rodzinie i kreowanie postaw wolnych od przemocy (m. in. poprzez: organizację lokalnych kampanii społecznych, prowadzenie zajęć wychowawczych i informacyjno-edukacyjnych wśród uczniów, prowadzenie placówek wsparcia dziennego, upowszechnianie informacji na temat zjawiska przemocy w lokalnych mediach);
- ✓ Ochronę i pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie (m. in. poprzez: upowszechnianie wśród osób doznających przemocy informacji na temat praw im przysługujących, miejsc i instytucji świadczących pomoc, zapewnianie osobom doznającym przemocy w rodzinie schronienia w całodobowych ośrodkach interwencji kryzysowej, zapewnianie bezpieczeństwa krzywdzonym dzieciom);
- ✓ Oddziaływania na osoby stosujące przemoc w rodzinie (m. in. poprzez: opracowanie i realizację programu korekcyjno-edukacyjnego, zwiększenie liczby osób stosujących przemoc w rodzinie w oddziaływaniach korekcyjno-edukacyjnych, izolowanie sprawców przemocy);
- ✓ Podnoszenie kompetencji służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie (m. in. poprzez: organizowanie szkoleń, konferencji, warsztatów tematycznych, wdrażanie różnych form wsparcia przeciwdziałających wypaleniu społecznemu pracowników)

Koniny O.S.

Koordinatorem Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2015 – 2021 jest Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie Gminy Ostrowiec Świętokrzyski. W ramach monitoringu Programu Zespół corocznie sporządza sprawozdanie na podstawie informacji uzyskanych od podmiotów uczestniczących w realizacji jego zadań. Prezydent Miasta Ostrowca Świętokrzyskiego przedkłada sprawozdanie w terminie do 31 marca każdego roku następującego po roku sprawozdawczym Radzie Miasta Ostrowca Świętokrzyskiego.

Program zawiera również preliminarz kosztów wdrożenia. Do 2021 na realizację Programu przewidziano ogółem 204 500 zł, z czego na realizację Programu w 2016 roku zaplanowano kwotę 34 500 zł.

W toku kontroli ustalono, że w budżecie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej (MOPS) w Ostrowcu Świętokrzyskim w rozdziale 85205 *Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie* zabezpieczono środki w wysokości 52 990,48 zł w roku 2015 oraz 57 155,00 zł w roku 2016. Ponadto MOPS zabezpiecza środki w rozdziale 85220 jednostki specjalistycznego poradnictwa, mieszkania chronione i ośrodki interwencji kryzysowej w wysokości 297.252,12 zł (rok 2015) oraz 244 731,00 zł (w roku 2016). Finansowanie kadry specjalistów zatrudnionych w lokalnym Ośrodku Interwencji Kryzysowej zapewniają również środki zabezpieczone w rozdziale 85154 *Przeciwdziałanie alkoholizmowi*. [zał. nr 2].

W trakcie kontroli przedłożono sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu. Ze sprawozdania wynika, że na terenie Gminy w 2015 roku realizowano różnorodne przedsięwzięcia profilaktyczne ukierunkowane na podnoszenie świadomości i poszerzanie wiedzy na temat zjawiska przemocy w rodzinie, jego przyczyn i skutków oraz mechanizmów powstania. Jednocześnie promowano świadome rodzicielstwo oraz metody wychowawcze bez użycia przemocy- w działania te zaangażowano kadrę psychologów i pedagogów. W trakcie kampanii dystrybuowano ulotki, broszury oraz informator dot. przemocy, jak również innych negatywnych zjawisk (alkoholizmu, narkomanii). Działania te wsparte były prelekcjami prowadzonymi przez funkcjonariuszy Policji. W ciągu roku zrealizowano 195 godzin zajęć informacyjno-edukacyjnych. Objęto nimi 4000 uczniów. W działania edukacyjne w formie programów profilaktycznych, festynów, pogadanek włączyły się również przedszkola. Upowszechnianie informacji dot. przemocy w rodzinie realizowano również poprzez cykliczne artykuły w lokalnej prasie, programy w TV. Elementem wspierającym działania profilaktyczne jest sieć placówek wsparcia dziennego, realizująca zajęcia z elementami socjoterapii (19 placówek) oraz zawiązane przez Zespół Interdyscyplinarny Stowarzyszenie „NIGDY WIĘCEJ na Rzecz Osób Dotkniętych Przemocą”, które co roku angażuje się w organizację na terenie Miasta Kampanii „Białej Wstążki”. W 2015 roku Stowarzyszenie poprowadziło zajęcia dot. zjawiska przemocy wobec osób starszych dla słuchaczy Uniwersytetu Trzeciego Wieku (uczestniczyło 90 słuchaczy) oraz uczestniczyło w konferencji naukowej zorganizowanej przez Wyższą Szkołę Biznesu i Przedsiębiorczości w Ostrowcu Świętokrzyskim, w trakcie której wygłoszony został wykład na temat przemocy wobec seniorów.

Konieczne
A.K.

Warto również zaznaczyć, że w 2015 roku członkowie Zespołu wystąpili z inicjatywą przeszkolenia personelu medycznego w zakresie realizacji procedury Niebieskie Karty pod kątem odpowiedzialności służby zdrowia w tym obszarze. W szkoleniu uczestniczyły 32 pielęgniarki środowiskowe. Podobna oferta została skierowana do przedstawicieli oświaty. W szkoleniu *Sposoby przeciwdziałania przemocy w rodzinie* uczestniczyło 11 przedstawicieli szkół [zał. nr 3].

Działania realizowane w okresie objętym oceną działania w ramach Gminnego Programu korelowały z założeniami przyjętego na lata 2014-2020 Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu zawiera informacje dostarczające jedynie wiedzy o tym co zrobiono, nie zaś o tym w jakim stopniu osiągnięto postawiony cel główny i cele szczegółowe.

Ad. 2 Prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie.

Gmina w okresie sprawozdawczym m.in. za pośrednictwem kadry ośrodka interwencji kryzysowej udzielała wsparcia w postaci poradnictwa psychologicznego, prawnego, medycznego, socjalnego zawodowego i rodzinnego. Ogółem z w/w form wsparcia w 2015 roku skorzystało 109 osób doznających przemocy, w tym: 78 kobiet, 15 mężczyzn i 16 dzieci. Ponadto, Gmina w okresie sprawozdawczym prowadziła zajęcia edukacyjne kierowane do osób dotkniętych przemocą w rodzinie w zakresie podstaw prawnych i zagadnień psychologicznych dotyczących reakcji na przemoc w rodzinie. W zajęciach tych w 2015 roku uczestniczyły 4 osoby, natomiast w roku 2016 do dnia kontroli oddziaływaniami tymi objęto 13 osób.

W trakcie czynności kontrolnych zespół ustalił, że w badanym okresie jednostka prowadziła działania edukacyjne, skierowane do rodzin zagrożonych przemocą, o których mowa w art. 6 ust. 2 pkt 2 przedmiotowej ustawy, ukierunkowane na wzmacnianie opiekuńczo-wychowawczych kompetencji rodziców względem dzieci. Do dnia kontroli w zajęciach tych ogółem uczestniczyło 3065 osób. Zajęcia te prowadzone były głównie przez placówki oświatowe w formie konsultacji oraz programów profilaktyczno-wychowawczych.

W okresie objętym oceną Gmina prowadziła interwencje w trybie art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, skutkujące odebraniem dzieci z rodzin w związku z przemocą domową. W 2015 roku w związku z przemocą w rodzinie odebrano jedno dziecko. W 2016 roku do dnia kontroli z rodzin dotkniętych przemocą w trybie art. 12a ustawy zabrano 15 dzieci. W rodzinach zastępczych umieszczono 8 dzieci, natomiast pod opiekę najbliższej rodziny przekazano 7 dzieci. Część rodzin, w których prowadzono interwencje, stanowiły środowiska uprzednio pozbawione władzy rodzicielskiej. Na potrzeby zbadania poprawności prowadzenia procedury odbierania dzieci z rodzin dotkniętych przemocą sprawdzono dokumentację w sprawach ZI.65.137.2016, ZI.65.125.2016, ZI.65.124.2016, ZI.65.57.2016. Po zapoznaniu się z dokumentacją stwierdzono, że czynności podejmowane przez

Kończyna O. H.

uczestniczących w procedurze odebrania dziecka przedstawiciele służb i instytucji były prowadzone zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.

Ad 3 Sposób zapewnienia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia.

Jednostka kontrolowana nie dysponuje ośrodkiem wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie. Warto jednak zwrócić uwagę, że Gmina Ostrowiec Świętokrzyski fakultatywnie prowadzi ośrodek interwencji kryzysowej wraz z hostelem. OIK dysponuje 10 miejscami całodobowego i czasowego pobytu. W przypadku potrzeby zapewnienia schronienia osobie dotkniętej przemocą w rodzinie jest ona umieszczana w OIK-u. Na potrzeby kontroli zweryfikowano akta jednej rodziny (matka z dzieckiem) umieszczonej z powodu przemocy w hostelu OIK-u. Rodzina ta objęta była procedurą Niebieskie Karty (sprawa syg. ZI.62/13), zainicjowaną w roku 2013. Ze względu na zagrożenie życia i zdrowia ze strony stosującego przemoc męża, kobieta z dzieckiem w 2014 roku opuściła miejsce zamieszkania. W październiku 2014 roku zostały one objęte pomocą MOPS, który z tytułu m.in. bezdomności oraz potrzeby ochrony przed dalszym krzywdzeniem zapewnił matce oraz dziecku bezpieczne schronienie w Ośrodku Interwencji Kryzysowej. W trakcie pobytu mająca problem z nadużywaniem alkoholu kobieta podjęła terapię, zawiązała kontrakt socjalny i została skierowana do CIS. Dzięki wsparciu członków grupy roboczej oraz realizacji postanowień kontraktu socjalnego w kwietniu 2016 roku mieszkanka otrzymała przydział lokalu socjalnego, w którym zamieszkała z dzieckiem.

Ogółem ze wsparcia OIK w 2015 roku skorzystało 11 osób. W 2016 roku z pomocy OIK skorzystało 79 osób, w tym trzy osoby korzystały z całodobowego schronienia w hostelu (2 dorosłe osoby i jedno dziecko).

Ad 4 Sposób utworzenia i działania zespołu interdyscyplinarnego

W kontrolowanym okresie zagadnienie utworzenia i działania zespołu interdyscyplinarnego w Gminie regulowała Uchwała nr XXIII/39/2012 Rady Miasta Ostrowca Świętokrzyskiego z dnia 30 maja 2012 roku w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego oraz szczegółowych warunków funkcjonowania zespołu interdyscyplinarnego [zał. nr 4].

Treść uchwały zawiera wszelkie niezbędne regulacje służące powołaniu i organizacji pracy zespołu interdyscyplinarnego. W uchwale zawarto następujące części redakcyjne: Rozdział I – Postanowienia ogólne, Rozdział II – Szczegółowe warunki funkcjonowania Zespołu i Grup Roboczych, Rozdział III – Dokumentacja i monitorowanie prac Zespołu i Grup Roboczych, Rozdział IV – Postanowienia końcowe. Regulacje zawarte w uchwale są szczegółowe i jednoznaczne oraz zgodne z aktami wyższego rzędu tj. ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie i rozporządzeniami wykonawczymi. Niemniej jednak

Konieczne OIK

należy wskazać że w uchwale zawarto regulacje mogące utrudniać, w długim okresie czasu, efektywne prowadzenie działań. Do regulacji tego typu można zaliczyć:

- 1) Kadencyjność zespołu - §7 ust.1;
- 2) Wybór przewodniczącego zespołu przy obecności co najmniej $\frac{3}{4}$ członków zespołu - §8 ust.1;
- 3) Ustanowienie odrębnego wobec NK „C” planu pomocy osobie dotkniętej przemocą - §20 ust.3;

Kadencyjność zespołu może prowadzić do utraty osób, które zdobyły doświadczenie w dziedzinie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Ustanowienie wysokiej frekwencji przy wyborze przewodniczącego zespołu może utrudniać jego wybór. Natomiast ustanowienie odrębnego wobec NK „C” planu pomocy może prowadzić do powstawania dwóch planów pomocy (odrębnie w NK „C” i odrębnie w załączniku do uchwały) oraz do pomijania ofiary w jego tworzeniu. Są to ryzyka potencjalne, które uprawdopodobniają ale nie determinują wystąpienia nieprawidłowości w przyszłości.

Poza w/w uwagami o charakterze możliwych usprawnień, uchwała nie budzi zastrzeżeń zespołu kontrolującego.

W związku z powyższym zespół kontrolujący poddał badaniu zarządzenia Prezydenta w sprawie powołania Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Na podstawie przekazanej dokumentacji ustalono, że Zespół Interdyscyplinarny został powołany Zarządzeniem nr III/649/2011 Prezydenta Miasta Ostrowca Świętokrzyskiego z dnia 21 września 2011 roku [zał. nr 5]. Skład osobowy zespołu wypełniał normę z art. 9a ust. 3-5 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. W roku 2015 skład osobowy zespołu został zmieniony na podstawie Zarządzenia nr IV/14/2015 Prezydenta Miasta Ostrowca Świętokrzyskiego z dnia 20 stycznia 2015 roku [zał. nr 6]. Po wprowadzonej zmianie skład zespołu nadal pozostawał zgodny z normą ustawową.

W roku 2015, po upływie 3 letniej kadencji członków dotychczasowego zespołu, powołano nowy zespół interdyscyplinarny. Zespół interdyscyplinarny został powołany zarządzeniem nr V/111/2015 Prezydenta Miasta Ostrowca Świętokrzyskiego z dnia 24 lutego 2015 roku w sprawie powołania zespołu interdyscyplinarnego [zał. nr 7]. Skład osobowy zespołu wypełniał normę z art. 9a ust. 3-5 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. W latach 2015 – 2016 skład osobowy zespołu został zmieniony oraz uzupełniony na podstawie Zarządzenia nr IV/339/2015 Prezydenta Miasta Ostrowca Świętokrzyskiego z dnia 6 lipca 2015 roku (*uzupełnienie o przedstawiciela Agencji Rozwoju Lokalnego*) [zał. nr 8] oraz Zarządzenia nr IV/442/2016 Prezydenta Miasta Ostrowca Świętokrzyskiego z dnia 30 sierpnia 2016 roku (*zmiana przedstawiciela Komendy Powiatowej Policji*) [zał. nr 9]. W wyniku wprowadzonych zmian skład zespołu nadal pozostawał zgodny z normą ustawową.

Zespół Kontrolujący ustalił, iż Prezydent Miasta zawarł z podmiotami wskazanymi w art. 9a ust. 3-5 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie odpowiednie pisemne porozumienia o współpracy w Zespole Interdyscyplinarnym [zał. nr 10]. Działanie takie czyni zadość wymogowi z art. 9a ust. 8 ustawy.

W toku kontroli ustalono, iż członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego powołani na podstawie Zarządzenia nr III/649/2011 Prezydenta Miasta Ostrowca Świętokrzyskiego z dnia 21 września 2011 roku

Korina e.h

złożyli w dacie przystąpienia do wykonywania czynności służbowych oświadczenia o treści zgodnej z art. 9c ust. 3 ustawy [zał. nr 11]. Niemniej jednak należy zauważyć, iż Zarządzenie nr III/649/2011 zostało uchylone w całości przez Zarządzenie nr V/111/2015, na podstawie którego powołano nowy zespół interdyscyplinarny. W takim przypadku należy odebrać odpowiednie oświadczenia od osób powołanych w skład nowego zespołu interdyscyplinarnego nawet w przypadku, gdy są to *de facto* te same osoby.

Zespół Kontrolujący stwierdził, iż członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego powołani na podstawie Zarządzenia nr V/111/2015 do pierwszego składu tego zespołu, którzy jednocześnie byli członkami Zespołu Interdyscyplinarnego powołanego Zarządzeniem nr III/649/2011 i zarządzeń zmieniających, nie złożyli odpowiednich oświadczeń o treści z art. 9c ust. 3 ustawy. Ważne oświadczenie złożyła natomiast Pani Katarzyna Sobczyk jako przedstawicielka Agencji Rozwoju Regionalnego, która po raz pierwszy weszła w skład zespołu w dniu 6 lipca 2015 r.

Zespół Interdyscyplinarny w Ostrowcu Świętokrzyskim w 2015 roku uczestniczył w 11 posiedzeniach. W każdym z posiedzeń uczestniczyła co najmniej połowa składu osobowego zespołu. W każdym z posiedzeń uczestniczyła Pani Anna Gatkowska (MOPS) natomiast najrzadziej w posiedzeniach uczestniczyli Pan Antoni Maciejko (Starostwo Powiatowe) oraz Pan Cezary Słowik (Stowarzyszenie RAZEM) [zał. nr 12].

Zespół Interdyscyplinarny w Ostrowcu Świętokrzyskim do dnia przeprowadzenia kontroli w 2016 roku uczestniczył w 8 posiedzeniach. W każdym z posiedzeń uczestniczyła co najmniej połowa składu osobowego zespołu. W każdym z posiedzeń uczestniczyła Pani Anna Gatkowska (MOPS) oraz Pani Agnieszka Piotrowska (MOPS) natomiast w żadnym z posiedzeń nie uczestniczył Pan Cezary Słowik (Stowarzyszenie RAZEM) [zał. nr 13]. W konsekwencji Pan Cezary Słowik złożył wniosek o wyłączenie z prac zespołu interdyscyplinarnego.

Zespół Kontrolujący zidentyfikował dobrą praktykę dotyczącą usprawiedliwiania nieobecności członków zespołu na jego posiedzeniach. Przewodniczący zespołu każdorazowo weryfikuje obecność członków na planowanym posiedzeniu i wymaga przedstawienia usprawiedliwienia ewentualnej nieobecności. Następnie przewodniczący sporządza notatkę służbową wraz ze wskazaniem przyczyny nieobecności. Takie działanie pozwala na zachowanie przejrzystości działalności zespołu oraz pozytywnie wpływa na frekwencję w trakcie jego posiedzeń.

Zespół Kontrolujący ustalił, że pomocą Zespołu Interdyscyplinarnego w 2015 roku objęto 180 osób (w tym 10 dzieci, w tym dwoje niepełnosprawnych, 13 mężczyzn i 157 kobiet – w tym 4 niepełnosprawne). Na rzecz w/w osób utworzono 180 grup roboczych, które uczestniczyły w 795 posiedzeniach. Procedurę NK zainicjowano w roku sprawozdawczym w 127 rodzinach, pozostałe 53 środowiska stanowiły rodziny, w których procedurę zapoczątkowano przed rokiem 2015. Wypełniono 92 formularze Niebieska Karta „D” oraz 43 formularze Niebieska Karta „C”. Z uwagi na przesłankę wynikającą z §18 pkt 1 ppkt 1 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 roku w sprawie

domina e.h.

procedury Niebieskie Karty oraz wzorów Niebieska Karta procedurę zakończono w 104 przypadkach, w 48 przypadkach procedurę zakończono z uwagi na brak zasadności jej prowadzenia.

W 2016 roku procedurą ogółem objęto 162 rodziny, w tym 132 stanowiły środowiska, w których procedura została zainicjowana w w/w okresie. Pomocą grup roboczych objęto 321 osób. Do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęły 132 Niebieskie Karty A, z czego 114 wypełnili funkcjonariusze Policji, 15 przedstawiciele pomocy społecznej, 3 formularze wypełnili pracownicy ochrony zdrowia. Wypełniono 111 formularzy Niebieska Karta C, na posiedzenie grup roboczych wezwano 112 osób, wypełniono 66 NK D. Do dnia kontroli zakończono 97 procedur **[zał. nr 14]**.

Na potrzeby oceny sposobu prowadzenia procedury „Niebieskie Karty” zespół kontrolujący zweryfikował 19 postępowań prowadzonych w oparciu o „Niebieskie Karty”. Kontroli poddano postępowania wszczęte w wyniku następujących Niebieskich Kart A:

- 1) ZI.62.13 (wszczęta przez Policję – zakończona w okresie objętym oceną),
- 2) NK A” z dnia 16.09.2016 (wszczęta przez pracownika socjalnego – w toku),
- 3) ZI.65.137.2016 (wszczęta przez pracownika socjalnego – w toku),
- 4) ZI.65.125.2016 (wszczęta przez pracownika socjalnego – w toku),
- 5) ZI.65.124.2016 (wszczęta przez pracownika socjalnego – w toku),
- 6) ZI.65.57.2016 (wszczęta przez pracownika socjalnego – zakończona),
- 7) ZI.65.13.2015 (wszczęta przez Policję – zakończona),
- 8) ZI.65.9.2016 (wszczęta przez Policję – zakończona),
- 9) ZI.77.2015 (wszczęta przez Policję – zakończona),
- 10) ZI.123.2015 (wszczęta przez Policję - zakończona),
- 11) ZI.119.2015 (wszczęta przez Policję – zakończona),
- 12) ZI.117.2015 (wszczęta przez Policję – zakończona),
- 13) ZI.110.2015 (wszczęta przez pracownika socjalnego – zakończona),
- 14) ZI.104.2015 (wszczęta przez Policję – zakończona);
- 15) ZI.101.2015 (wszczęta przez Policję – zakończona),
- 16) ZI.95.2015 (wszczęta przez Policję – zakończona);
- 17) ZI.89.2015 (wszczęta przez Policję – zakończona),
- 18) ZI.83.2015 (wszczęta przez Policję – zakończona);
- 19) ZI.78.2015 (wszczęta przez Policję – zakończona).

Na podstawie badania w/w postępowań, Zespół Kontrolujący ustalił, co następuje:

dotyczy 0.92

- Wszystkie formularze Niebieskich Kart „A” zostały przekazane do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego z zachowaniem terminu (7 dni od wszczęcia) , o którym mowa w §7.1 Rozporządzenia z dnia 13 września 2011 roku w sprawie procedury Niebieskie Karty oraz wzorów formularzy Niebieska Karta, o czym świadczą data i podpis Przewodniczącego Zespołu na ostatniej stronie formularzy NK „A”;
- Przewodnicząca Zespołu Interdyscyplinarnego informowała o wpływie formularza Niebieskiej Karty „A” członków grupy roboczej w terminie trzech dni od daty otrzymania formularza „NK A”;
- Sprawy w indywidualnych przypadkach, związanych z występowaniem przemocy w rodzinie prowadziły grupy robocze. Grupy robocze były tworzone w sposób sformalizowany, na podstawie decyzji Przewodniczącego Zespołu. W początkowym etapie realizacji procedury do grup roboczych standardowo włączani byli przedstawiciele pomocy społecznej oraz Policji. Późniejsze modyfikacje składu grup roboczych (rozszerzenie) były efektem pogłębionej diagnozy lub zachodzących, istotnych zmian w sytuacji życiowej osób objętych procedurą. Działania realizowane w ramach planów pomocy były dostosowane do struktury rodziny oraz specyfiki problemów towarzyszących osobom objętym procedurą;
- Spotkania z udziałem osób objętych procedurą organizowane były w odrębnych terminach i miejscach. Dobrą praktyką Zespołu jest przekazywanie sprawcom wezwań na posiedzenie grupy roboczej w trakcie wizyt monitorujących, jak również organizacja tych spotkań w siedzibie Komendy Powiatowej Policji w Ostrowcu Świętokrzyskim. Powyższe działanie stanowi realizację zapisu §17 ust. 2 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 roku w sprawie procedury Niebieskie Karty oraz wzorów formularzy Niebieska Karta;
- Członkowie grup roboczych w ramach procedury „Niebieskie Karty” podejmowali działania polegające na:
  - informowaniu osób doznających przemocy nt. obowiązujących w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie przepisów prawa, możliwości skorzystania ze świadczeń z pomocy społecznej, pracy socjalnej, specjalistycznego poradnictwa w tym pomocy psychologicznej w tut. OIK-u;
  - składaniu wizyt monitorujących sytuację rodzin objętych procedurą – za monitoring odpowiadali przedstawiciele MOPS oraz funkcjonariusze Policji;
  - informowaniu osób doznających przemocy fizycznej o możliwości uzyskania badania lekarskiego w celu ustalenia przyczyn i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy w rodzinie oraz wydania zaświadczenia lekarskiego w tym przedmiocie, o którym mowa w art. 3 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie;
  - kierowania zawiadomień do policji i prokuratury w przypadku podejrzenia popełnienia przestępstwa znęcania;

- wnioskowania do sądu rodzinnego o wgląd w sytuację małoletnich dzieci w przypadku powzięcia uzasadnionego przypuszczenia o występowaniu przemocy w rodzinie;
  - zapewniania osobom w sytuacji zagrożenia zdrowia i życia całodobowego schronienia w ośrodku interwencji kryzysowej;
  - pomocy w uzyskaniu prawa do lokalu mieszkalnego;
  - zapewnianiu w trybie art. 12a ustawy bezpieczeństwa krzywdzonym dzieciom poprzez przekazanie małoletnich osób pod opiekę pełnoletniej, niezamieszkującej wspólnie osobie najbliższej lub umieszczenie w pieczy zastępczej;
  - kierowaniu osób stosujących przemoc w rodzinie do udziału w oddziaływaniach korekcyjno-educacyjnych;
- Spotkania z udziałem osób, co do których zachodziło podejrzenie, że doznają przemocy w rodzinie oraz osób, co do których zachodziło podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie organizowano w odrębnych terminach, zgodnie z § 17 ust. 1 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta.

Nieprawidłowości i zastrzeżenia do działania Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych

Nieprawidłowości

- 1) Procedury Niebieskie Karty były zamykane w oparciu o *protokół z posiedzenia Grupy Roboczej Zespołu Interdyscyplinarnego Gminy Ostrowiec Świętokrzyski w sprawie zakończenia procedury związanej z przemocą w rodzinie*, którego wzór stanowi załącznik nr 7 do Uchwały Nr XXIII/39/2012 Rady Miasta Ostrowca Świętokrzyskiego z dnia 30 maja 2012 r. Formularz ten nie spełnia wymogów określonych w §18 pkt 2 ppkt 2 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”. Po pierwsze stanowi on protokół z posiedzenia grupy roboczej nie zaś protokół zakończenia procedury. Po drugie, treść zał. nr 7 wskazuje trzy odrębne przesłanki umożliwiające zakończenie procedury Niebieskie Karty, podczas gdy Rozporządzenie wskazuje tylko dwie możliwości zakończenia procedury.
- 2) Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego, którzy zostali powołani na podstawie Zarządzenia nr V/111/2015, nie złożyli w sposób odpowiedni oświadczenia o treści zgodnej z art. 9c ust. 3 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy. Powołanie w skład nowego zespołu osób, które uczestniczyły w pracach poprzedniego zespołu, nie zwalnia ze złożenia odpowiedniego oświadczenia.

dotyczy *o.g.*

Zastrzeżenia

- 1) Uchwała Nr XXIII/39/2012 Rady Miasta Ostrowca Świętokrzyskiego z dnia 30 maja 2012r. wprowadza szereg załączników m. in. plan pomocy (zał. nr 5 do Uchwały) oraz monitoring planu pomocy (zał. nr 6 do Uchwały), które *de facto* są częściowym powieleniem zapisów obowiązującego na podstawie Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 roku formularza Niebieska Karta C;
- 2) Realizowanie zapisów §7.1 uchwały nr XXIII/39/2012 wskazujących 3-letnią kadencyjność zespołu może przyczynić się do dezintegracji wypracowanego modelu współpracy z podmiotami realizującymi zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, a także utraty zaufania rodzin objętych pomocą przez członków zespołu. Ponadto, powoływanie co 3 lata nowego zespołu generować będzie dodatkowe koszty związane z potrzebą cyklicznego szkolenia jego przedstawicieli, co może naruszać będzie *zasadę gospodarności*.

VI. Wnioski z przeprowadzonej kontroli

1. W okresie objętym kontrolą Gmina realizowała zadanie, o którym mowa w art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Działania realizowane w ramach Programu korelowały z założeniami Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020.
2. W okresie kontroli jednostka prowadziła działania edukacyjne, skierowane do rodzin zagrożonych przemocą, o których mowa w art. 6 ust. 2 pkt. 2, ukierunkowane na wzmacnianie opiekuńczo-wychowawczych kompetencji rodziców względem dzieci.
3. W okresie kontroli zachodziła konieczność zapewniania mieszkańcom Gminy miejsc w ośrodkach wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie. Osoby te uzyskały schronienie i wsparcie w Ośrodku Interwencji Kryzysowej w Ostrowcu Świętokrzyskim, przy czym jednej z rodzin przebywających w OIK Miasto Ostrowiec Świętokrzyski w późniejszym czasie zapewniło lokal mieszkalny.
4. W okresie objętym kontrolą Gmina Ostrowiec prowadziła interwencje w trybie art. 12a skutkujące odebraniem dzieci z rodzin dotkniętych przemocą. Interwencje te były prowadzone zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa;
5. Zespół Interdyscyplinarny w Ostrowcu Świętokrzyskim działa zgodnie z art. 9a ust. 8 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, tj. na podstawie pisemnego porozumienia zawartego pomiędzy Prezydentem Miasta, a podmiotami których przedstawiciele zostali powołani w jego skład. W toku kontroli ustalono, iż członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego powołani na kolejną kadencję nie złożyli oświadczeń o treści zgodnej z art. 9c pkt. 3 przedmiotowej ustawy;
6. Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego w okresie kontroli podnosili swoje kwalifikacje zawodowe poprzez uczestnictwo w szkoleniach z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie;

domina
Q. h

7. Sposób kończenia procedury Niebieskie Karty nie spełnia standardu, o którym mowa w §18 ust. 2 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”.

Na podstawie ustaleń kontroli, działalność kontrolowanej jednostki ocenia się **pozytywnie z uchybieniami**. Stwierdzone uchybienia nie wpłynęły w sposób zasadniczy na działalność jednostki, niemniej jednak stanowią one naruszenie obowiązujących przepisów i jako takie powinny zostać wyeliminowane.

VII. Podstawa ustaleń kontroli

Ustaleń kontroli dokonano w oparciu o sprawdzoną dokumentację, sprawozdania w Centralnej Aplikacji Statystycznej oraz informacje i wyjaśnienia udzielone przez Panią Annę Gatkowską – Przewodniczącą Zespołu Interdyscyplinarnego. Treść ustaleń i wnioski wynikające z kontroli omówiono j.w.

VIII. Pouczenie o prawie i terminie zgłoszenia zastrzeżeń do ustaleń zawartych w protokole kontroli oraz o prawie do odmowy podpisania protokołu

IX.

Kierownik jednostki podlegającej kontroli może odmówić podpisania protokołu kontroli składając w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania wyjaśnienie przyczyny tej odmowy. Odmowa podpisania protokołu kontroli nie stanowi przeszkody do podpisania protokołu przez zespół inspektorów i sporządzenia zaleceń pokontrolnych. Kierownikowi jednostki podlegającej kontroli przysługuje prawo zgłoszenia, przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole. Zastrzeżenia zgłasza się na piśmie do dyrektora właściwego do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu. W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do protokołu kontroli, termin odmowy podpisania protokołu wraz z podaniem jej przyczyn biegnie od dnia doręczenia kierownikowi jednostki podlegającej kontroli stanowiska dyrektora właściwego do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego wobec zastrzeżeń. Pisemne zastrzeżenia do ustaleń zawartych w protokole kontroli są poddawane analizie przez kontrolujący daną jednostkę zespół inspektorów (§ 16 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej Dz. U. nr 61 poz. 543).

Donipia a.f.

Protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, jeden egzemplarz za poświadczeniem odbioru otrzymuje Kierownik jednostki podlegającej kontroli, drugi włącza się do akt kontroli.

Protokół podpisali:

Kielce, dn. 13. października 2016r.

Ze strony kontrolującej:

Anna Kosińska
.....
Szymon Cieślak
.....

Ze strony kontrolowanej:

PREZYDENT MIASTA
Ostrowca Świętokrzyskiego
Janusz Gorczyński

WICEPREZYDENT MIASTA
Ostrowca Świętokrzyskiego

Marzena Debiak

DYREKTOR
Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Ostrowcu Świętokrzyskim

mgr Magdalena Szwed
mgr Magdalena Szwed

NACZELNIK WYDZIAŁU
Edukacji i Spraw Społecznych

Jan B. Malinowski
mgr Jan B. Malinowski